

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע, בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 195 לפרשת פנחס תשפ"ה

כניסת חג צאת החג

20:28	19:18	חיפה
20:27	19:24	תל אביב
20:24	19:09	ירושלים
20:25	19:27	באר שבע



אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם
מִדְּרַשׁ רַבֵּה: 'בְּדִין הוּא שִׁטּוֹל שְׂכָרוֹ.'
[כּה, יב]

**והרי בעולם הזה לא מקבלים שכר
על מצוות, ומדוע דינו ליטול שכר
כאן בעולם הזה?**

משך חכמה: כל ההבטחות שהבטיח
הקב"ה לאדם עלול להשתנות אם יחטא,
כפי שפחד יעקב 'שמא יגרום החטא'
(פרשת וישלח). אולם הבטחה שמבטיח
נביא אינה יכולה להשתנות ע"י חטא, אם
נאמר באופן מוחלט, ולא ע"י תנאי.
"פנחס... השיב... ולא כיליתי...!" - פעולה
קיימת לדור דורים, שהסיר העוון מכלל
ישראל. "לכן אמור" - **אתה** (משה, נביא)
תאמר לו, **לא אני** (הקב"ה) אומר לו.
"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונה
עולם", שלא יגרום החטא ולא יתבטל
משום סיבה. מפנחס למדנו שיש שכר
בעולם הזה, בפרט למי שמסר נפש בעוז
ותעצומות על דבר מצוה וקדושה.
ברכת פרץ: למדנו "אלו דברים שאדם
אוכל פרותיהם בעוה"ז... ואלו הם גמילות
חסדים...". אמנם
'שכר מצווה בהאי עלמא ליכא, אך על
חסד מצינו שיש שכר. פנחס עשה חסד
עם ישראל שהציל אותם מכליון, כפי
שכתוב 'הסיר את חמתי ולא כליתי את
בני', ולכן בדין שיטול שכרו.

פִּינְחָס... הִשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי...
בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאַתִּי... לָכֵן אָמַר
הַנְּנִי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם
[כּה, יא-יב]

**פרשת בלק הסתיימה בקנאות של
פנחס. מדוע סיפור הבטחת שכרו
נקרא בפרשת פנחס, רק בשבוע
שלאחר מכן?**

לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו,
כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את
קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר
ולתת את שכרו. יש לבדוק תחילה מה הן
סיבות קנאותו... מה הם המניעים
שעומדים מאחורי המעשה, לאילו מטרות
הם נועדו...
שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק
אחר כך אפשר להכריז, שהיתה זו קנאות
לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום.

לָכֵן אָמַר הַנְּנִי נִתֵּן לּוֹ אֶת
בְּרִיתִי שְׁלֹם
[כּה, יב]

**מדוע הקב"ה נתן לפנחס את
ברית השלום?**

כתב סופר: לפינחס היתה מידה גדולה
של קנאות. הוא נצרך למידת השלום,
כמשקל נגד לקנאות. במידה זו
משתמשים רק במקרים חריגים.

**לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' או לחצו כאן**

office@shaalti.co.il 052-9453811



אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה
בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעָדִים עַל ה'
בְּעֵדַת קָרַח [כז, ג]

מדוע ציינו זאת? האם דינו והיחס היה שונה אם היה בעדת קורח?

ספורנו: כל הממון שהיה לקרח אבד, לכן הזכירו שאביהן לא היה מעדת קרח.
משך חכמה: הן היו דרשניות, וידעו שאת נכסיהם של הרוגי מלכות מקבל המלך (עיין סנהדרין מח ע"ב). משה היה מלך, כפי שכתוב (דברים לג, ה) "ויהי בישראל מלך". למרות ששבט לוי לא קיבלו חלק בא"י, משה יכל לתת לבני ישראל מנכסיו. ולכן אם מת בחטאו מן המעפילים או משום שהיה מקושש עצים בשבת - נכסיו עוברים ליורשים, אולם **אם היה נמנה על עדת קרח, הרי הוא כהרוגי מלכות**, ולכן הן הדגישו "לא היה בעדת קרח".
חנוכת התורה: הן טענו: אם אנו (בנות) לא חשובות כזרע, אזי שאמנו תתייבם. אם היא לא מתייבמת, **סימן שאנו חשובות כזרעו של צלפחד**, ואם הוא היה בעדת קרח, אז היה אפשר לומר להן שלא מתייבמת כי "ירדו חיים שאולה".

השיב את חמתך [כה, יא]

הגר"א: במילת "חמתך" מבואר שהשיב את מיתת בני. האותיות מ' ת' הן האותיות האמצעיות, ומרכיבות את המילה **'מת'**. האותיות המרוחקות הן אותיות ח' י', ומרכיבות את המילה **'חי'**. באופן דומה ביאר הגר"א על הפסוק "מחצית השקל", בפרשת כי תשא. במילה 'מחצית' האותיות האמצעיות הן ח' י', והאותיות מ' ת' מרוחקות, משום שהנותן צדקה (האות צ' באמצע) "חי" ולא "מת".

וְשֵׁם בֵּת אֲשֶׁר שָׂרַח [כו, מו]

מי היתה שרח?

חזקוני: לא היתה בת אשר, אלא בת אשתו. **רמב"ן:** היתה בת אשר ממש.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מִחֻלָּה נָעָה
וְחֻגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה [כז, א]

מחלה היתה גדולה בשנים ובחכמה ובכל מקום בתורה כתובה ראשונה.

מה ביאור השם 'מחלה'?

רבי חיים קניבסקי: בסוף פרשת מסעי, בסימן הפסוקים כתוב שיש בפרשה קל"ב פסוקים, וסימנם (בגימטריה) 'מחלה חול"ה סימן'.
מדוע נקט סימן רע, ובפרט שזה סיוע הספר והיה ראוי לסיים בדבר טוב?
ביאר רבי חיים קניבסקי ב'טעמא דקרא' **שאינ הכוונה לחולי, אלא שהוא מלשון 'מחול'**. היה שם מחול בשמחת נישואיהן, ומחלה תרצה ושאר הבנות היו חולות במחול, בשמחת נישואיהן.

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות
ודברי תורה לפרשת פנחס? לחצו כאן

לְאֶזְנֵי מְשֻׁפַּחַת הָאֶזְנִי [כו, טז]

רש"י: "אומר אני שזו משפחת 'אצבון', ואיני יודע למה לא נקראת משפחתו על שמו". כשירדו למצרים יעקב ובניו, יש פירוט שמות היורדים, ושם נמנו בני גד: "צפיון וחגי שוני ואצבון ערי וארודי ואראלי".

בפסוק זה חסרה משפחת 'אצבון' בבני גד, ולעומתם הופיע שם חדש - 'אזני'. מדוע השינוי הלשוני?

בספר 'דברי אברהם' ביאר עפ"י (כתובות ה ע"ב): מפני מה נבראו אצבעותיו של אדם מיוחדות? שאם ישמע דבר לא הגון יניח אצבעות באוזניו ויסתום אותן מלשמע. כשפיתו המדיינים את בני"ל לעבירה, היה על בני משפחת 'אצבון' (מלשון אצבע) לזכור שתכלית שיפוע האצבעות, לסתום את האוזן ולא להאזין לפיתוי של בנות מדיין. **הם שינו את שמם ל'אזני', כדי שיזכרו לסתום את האוזניים מיד, כשיתגבר עליהם הניסיון.**

לקבלת העלון שלחו את המילה 'מעוניין' לוואטסאפ
052-9453811 או למייל office@shaalti.co.il